

	<p style="text-align: center;">СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ЗАХИСТ КВІТКОВО-ДЕКОРАТИВНИХ РОСЛИН ВІД ХВОРОБ І ШКІДНИКІВ»</p> <p>Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський) Спеціальність: <u>202 Захист і карантин рослин</u> Рік навчання: <u>3-й, семестр 5-й</u> Кількість кредитів ECTS: <u>5 кредитів</u> Назва кафедри: <u>Ботаніки, генетики та захисту рослин</u> Мова викладання: <u>українська</u></p>
Лектор курсу	к. с.-г. н. Рудська Ніна Олександрівна
Контактна інформація лектора (e-mail)	nina.rudska@gmail.com

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Захист квітково-декоративних рослин від хвороб і шкідників» є вибірковою компонентою ОПП.

Загальний обсяг дисципліни 150 год.: лекції – 26 год.; практичні заняття – 24 год., самостійна робота – 100 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, семінарські заняття, консультації. Підсумковий контроль – залік.

ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

При вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін: «Ботаніка», «Загальна та сільськогосподарська ентомологія», «Загальна та сільськогосподарська фітопатологія».

Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін: «Агротоксикологія», «Агрофармакологія».

ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Призначення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Захист квітково-декоративних рослин від хвороб і шкідників» ґрунтується на вивченні систем захисту квітково-декоративних рослин від шкідливих організмів, які розповсюджені в Україні.

Призначення дисципліни полягає у розробці систем захисту квітково-декоративних рослин з уточнення групи хвороб і шкідників, які пошкоджуються квітково-декоративних рослин, їх морфологічні ознаки,

біологічні особливості, строки нанесення пошкоджень та уражень, строки і заходи захисту рослин.

Уміти дати кваліфіковану оцінку проблемній ситуації, яка складається після проведення фітосанітарного обстеження і виявлення основних хвороб і чисельності шкідливих груп на тих чи інших рослинах. Знати та розуміти основні біологічні і агротехнічні концепції, правил і теорій, пов'язаних з вирощуванням квітково-декоративних рослин. Також уміти планувати і проектувати заходи із захисту, забезпечувати їх екологічну та економічну ефективність і доцільність.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Захист квітково-декоративних рослин від хвороб і шкідників» є засвоєння здобувачами навчального матеріалу з питань закономірностей функціонування квітково-декоративних ценозів, особливостей формування їх продуктивності та сучасних систем захисту, що передбачає використання стійких сортів, агротехнічних прийомів, які обмежують розмноження та поширення шкідливих організмів; визначення екологічної безпеки та економічної доцільності проведення хімічних заходів захисту культур; біологічних прийомів.

Завдання вивчення дисципліни

Набуття здобувачами ґрунтовних знань та умінь застосовувати системи захисту квітково-декоративних рослин, а також прийомів та навичок з раціонального вибору і застосування методу чи методів та засобів з урахуванням структури популяції шкідливих організмів в агроценозі, визначення ступеня їх загрози з метою обмеження шкодочинності до економічно невідчутного рівня.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен сформувати такі програмні компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми професійної діяльності з захисту і карантину рослин або у процесі навчання, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, з використанням теорій і методів біології та аграрних наук.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК3. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями та пошуку;

ЗК12. Навички здійснення безпечної діяльності.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК3. Здатність прогнозувати процеси розвитку і поширення шкідливих організмів;

СК5. Здатність розробляти і застосовувати технології захисту рослин на об'єктах сільськогосподарського та іншого призначення;

СК8. Здатність застосовувати агротехнічні, біологічні, організаційно-господарські методи для довгострокового регулювання розвитку та поширення шкідливих організмів до господарсько-невідчутного рівня на основі прогнозу, економічних порогів шкідливості, ефективності дії корисних організмів, енергоощадних та природоохоронних технологій, які забезпечують надійний захист рослин і екологічну безпеку довкілля.

Програмні результати навчання (РН)

РН5. Коректно використовувати доцільні математичні і статистичні методи та інформаційні технології у професійній діяльності;

РН6. Коректно використовувати доцільні методи спостереження, опису, ідентифікації, класифікації, культивування об'єктів агробіоценозів та підтримання їх стабільності для збереження природного різноманіття;

РН7. Складати технологічні карти для організації заходів із захисту рослин;

РН10. Навчати, контролювати і оцінювати професійні навички працівників, задіяних у виконанні заходів із захисту і карантину рослин;

РН12. Дотримуватися вимог охорони праці.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах, робота з інформаційними джерелами), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів).

План вивчення навчальної дисципліни

№ з/п	Назви теми	Форми організації навчання та кількість годин		Самостій на робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
1	Хвороби однорічних квіткових рослин.	2	-	6
2	Хвороби багаторічних квіткових рослин	2	2	6
3	Хвороби квіткових культур у закритому ґрунті	2	2	8
4	Хвороби кущових декоративних рослин	2	2	8
5	Хвороби деревних декоративних рослин.	2	2	8
6	Шкідники квіткових рослин відкритого і закритого ґрунту	2	2	8
7	Шкідники кущових декоративних рослин	2	2	8
8	Шкідники листяних і хвойних деревних порід.	2	2	8
9	Шкідники листяних і хвойних деревних порід.	2	2	8
10	Стовбурові шкідники деревних порід.	2	2	8
11	Методи захисту квітково-декоративних рослин від шкідливих організмів.	2	2	8
12	Заходи захисту квіткових рослин від шкідливих організмів у відкритому та закритому ґрунті	2	2	8

13	Прогноз і контроль чисельності шкідників і розвитку хворобдекоративних рослин.	2	2	8
Разом		26	24	100

Самостійна робота здобувача вищої освіти

Самостійна робота здобувача вищої освіти організовується шляхом шляхом видачі індивідуального переліку питань і практичних завдань з кожної теми, які не виносяться на аудиторне опрацювання та виконання індивідуального творчого завдання (гугл-презентації).

Виконання здобувачем самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця. Навчальний матеріал навчальної дисципліни, передбачений робочою програмою навчальної дисципліни для засвоєння здобувачем у процесі самостійної роботи, виносяться на поточний і підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався під час аудиторних занять. Організація самостійної роботи здобувачів передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розробку навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Індивідуальні завдання здобувач виконує самостійно під керівництвом викладача згідно з індивідуальним навчальним планом.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Під час роботи над індивідуальними завданнями, не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними.

Види самостійної роботи

№	Вид самостійної роботи	Години (денна)	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до лекційних та практичних занять (робота з інформаційними джерелами: опрацювання першоджерел)	20	Щотижнево/під час заліково-екзаменаційної сесії	Усне та письмове
2	Опрацювання питань, що виносяться на самостійне вивчення	40	Щотижнево	Усне опитування
3	Індивідуальні завдання (виконання презентації за заданою проблемною тематикою)	20	2 рази на семестр	Спостереження за виконанням, обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних робіт та тестування	20	2 рази на семестр	Тестування у системі СОКРАТ на платформі Moodle
Разом		100		

Список основної та додаткової літератури

Основна

1. Федоренко В.П., Марков І.Л., Мордерер Є.Ю. Стратегія і тактика захисту рослин: [монографія]. (Серія «Інтенсивне землеробство»). Т. 1; під ред. акад. НААН України В.П. Федоренка. Київ : Альфа-стевія, 2012. 500 с.
2. Федоренко В.П., Марков І.Л., Мордерер Є.Ю. Стратегія і тактика захисту рослин: [монографія]. (Серія «Інтенсивне землеробство»).Т. 2; під ред. акад. НААН України В.П. Федоренка. Київ : Альфа-стевія, 2015. 784 с.
3. Косилович Г. О., Коханець О. М. Інтегрований захист рослин : навчальний посібник. Львів : ЛНАУ, 2010. 120 с.
4. Рудська Н.О., Пінчук Н.В., Ватаманюк О.В. Лісова ентомологія: навч. посіб: за ред. Н.О. Рудська Вінниця: ТОВ Твори. 2020. 288 с.
5. Пінчук Н.В., Коваленко Т.М., Вергелес П.М. Садово-паркова фітопатологія. Вінниця: ТОВ Твори, 2020. 380 с.
6. Байдик Г. В., Євтушенко М.Д, Забродіна І.В. та ін. Лісова ентомологія. Назви основних шкідників лісових насаджень: навч. посібн. для студентів напряму «Лісове і садово-паркове господарство» ; за ред. Г.В. Байдик. Харків : ФОП Бровін О.В., 2016. 142 с.
7. Оліференко В.І., Скалій В.І. Захист рослин. навч. посібник. Київ : Вид-тво НМЦ Міністерства аграрної політики України, 2017.
8. Дідур І.М., Матусяк М.В, Прокопчук В.М., Монарх В.В. Лісопаркове господарство: навч. посіб. Вінниця: ВНАУ. 2020. 255 с.

Додаткова

9. Мринський І. М., Урсал В. В., Тимощук Т. М. та ін. Шкідники ягідних культур: навчальний посібник. Київ : Інтерконтиненталь. 2018. 352 с.
10. Мринський М.І., Урсал В.В., Забродіна О.В., Романов О.В., Воєводін В.В. Шкідники плодкових культур: навчальний посібник.; за ред. І. М. Мринського. Київ. 2019. 728 с.
11. Логінова С.О. Прогноз масового розмноження стовбурових шкідників хвойних порід дерев в Україні та його актуальність. Сільське господарство та лісівництво. 2018. № 11. 142–151 с.
12. Мешкова В.Л. Рекомендації щодо обстеження соснових культур на заселеність шкідливими комахами. Методичні вказівки з вирощування лісових культур та захисту їх від шкідників і хвороб. Харків. : УкрНДІЛГА, 2018. 9 с.
13. Тимощук Т.М. Фізіологічні зміни в живих організмах при застосуванні засобів захисту рослин (токсикологія пестицидів) : практикум. Житомир : ЖНАЕУ, 2019. 67 с.
14. Дереча О. А., Ключевич М.М., Бакалова А. В. та ін. Основи екологічно безпечного застосування пестицидів у інтегрованих системах захисту сільськогосподарських культур від шкідливих організмів агроценозів: Навч. посібн. Житомир : ЖНАЕУ, 2018. 232 с.

Крім цих джерел варто користуватися матеріалами періодичних журналів «Захист рослин», «Пропозиція», «Карантин і захист рослин».

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю – на заліку.

Розподіл балів між формами організації навчального процесу і видами контрольних заходів: поточний контроль – загальна відповідність заявленим компетентностям за результатами лекційних і практичних занять – 40 балів (усний контроль: опитування, бесіди, доповіді, повідомлення на задану тему, індивідуальні завдання та ін.); рубіжний контроль (контрольні роботи у формі тестування) – 20 балів; показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності – 10 балів, підсумковий контроль, (залік в тестовій формі) – 30 балів. Разом: 100 балів.

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до заліку.

Розподіл балів за видами навчальної діяльності

	Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1		
1	Робота на лекційних заняттях	4
2	Робота на лекційних заняттях	12
3	Виконання контрольних робіт, тестування	10
4	Індивідуальні завдання (виконання презентації за заданою проблемною тематикою)	4
	Всього за атестацію 1	30
Атестація 2		
5	Робота на лекційних заняттях	4
6	Робота на лекційних заняттях	12
7	Виконання контрольних робіт, тестування	10
8	Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання презентації за заданою проблемною тематикою)	4
	Всього за атестацію 2	30
9	Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
	Підсумкове тестування	30
	Разом	100

Шкала оцінки знань здобувача

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90–100	A	відмінно
82–89	B	добре
75–81	C	
66–74	D	
60–65	E	задовільно
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Участь у дискусіях на лекційних та практичних заняттях, виконання контрольних робіт, індивідуальні та групові творчі завдання, тестування	Критерії оцінювання
90–100%	У повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
73–89%	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.
55–72%	Загалом володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.

35–54%	Не у повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
15–34%	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.
0–15%	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Старший викладач

Ніна РУДСЬКА

Завідувач кафедри ботаніки, генетики та захисту рослин

Павло ВЕРГЕЛЕС